

รัตนราชินีศรีประเทศ
พระราชกรณียกิจด้านความมั่นคง

พระราชกรณียกิจด้านความมั่นคง

โครงการเพื่อความมั่นคงพื้นที่ดอยยาว ดอยผาหม่น ดอยผาจิ บ้านร่มฟ้าทอง

โครงการพัฒนาเพื่อความมั่นคงพื้นที่ดอยยาว ดอยผาหม่น ดอยผาจิ ได้จัดตั้งหมู่บ้านอาสาพัฒนาและป้องกันตนเองตามพระราชดำริ เพื่อแก้ไขปัญหาความมั่นคงตามแนวชายแดน มีการปรับปรุงเส้นทางคมนาคม พัฒนาแหล่งน้ำเพื่อส่งเสริมการเกษตร ฝึกอบรมการทำอุตสาหกรรมในครัวเรือน พัฒนาการศึกษา การสาธารณสุข ตลอดจนเน้นให้ราษฎรอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ป่าไม้ และสัตว์ป่า โดยให้ความรู้พัฒนาจิตใจ ส่งเสริมการประกอบอาชีพ ให้ราษฎรชาวไทยภูเขาเหล่านั้นมีความสำนึกในความเป็นคนไทยอันจะเป็นกำลังสำคัญในการป้องกันประเทศ

รัตนราชินีศรีประเทศ
พระราชกรณียกิจด้านความมั่นคง

เมื่อวันที่ ๒๕ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๓๙ สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินจากภูทิงคราชนิเวศน์ จังหวัดเชียงใหม่ ไปทรงเยี่ยมราษฎรอาสาป้องกันชาติ โครงการพัฒนาเพื่อความมั่นคงพื้นที่ ดอยยาว ดอยผาหม่น ดอยผาจิ บ้านร่มฟ้าทอง ตำบลปอ อำเภอเวียงแก่น จังหวัดเชียงราย ครั้นเสด็จพระราชดำเนินถึง ได้ทอดพระเนตรโครงการ ศิลปาชีพบ้านร่มฟ้าทอง และกิจกรรมการส่งเสริมอาชีพราษฎรปลูก ไม้ดอกเมืองหนาว พร้อมทั้งพระราชทานพันธุ์ต้นเกาลัดแก่ตัวแทนราษฎร

พ.ศ. ๒๕๔๐ สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินไปทรงเยี่ยมราษฎรโครงการพัฒนาเพื่อความมั่นคงพื้นที่ดอยยาว ดอยผาหม่น ดอยผาจิ บ้านร่มฟ้าทอง ทรงพระดำเนินทอดพระเนตรแปลงปลูกไม้ดอกเมืองหนาว ชนิดต่างๆ ได้แก่ ลิลลี่ ทิวลิป และฟรีเซีย พระราชทานหัวพันธุ์ไม้ดอกแก่ตัวแทนสมาชิกโครงการปลูกไม้ดอกเมืองหนาว

ลิลลี่

แปลงปลูกผักสวนครัว มีการปลูกหญ้าแฝกเพื่อรักษาความชุ่มชื้นในดิน

วันที่ ๒๑ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๔๓ สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถได้เสด็จพระราชดำเนินไปทรงเยี่ยมราษฎรอาสาสมัครโครงการดังกล่าวอีก เมื่อเสด็จพระราชดำเนินถึงโครงการศิลปาชีพบ้านร่มฟ้าทอง ได้ทอดพระเนตรแบบจำลองแสดงการใช้ประโยชน์ที่ดิน ซึ่งประกอบด้วย

แปลงสาธิตการพัฒนาที่ดินตามโครงการอนุรักษ์ดินและน้ำบ้านร่มฟ้าทองที่มีการสำรวจวางแผนจัดระบบการอนุรักษ์ แล้วดำเนินการจัดทำคูน้ำรอบขอบเขา ใช้คันซากพืชและการใช้หินเรียงขวาง ปลูกไม้ผลบนคันคูรับน้ำขอบเขา เป็นต้น ในโอกาสนี้ได้พระราชทานพันธุ์ไม้ผล พันธุ์ไก่ และไข่ไอโอดีนให้แก่สมาชิกโครงการฯ ด้วย

พระราชทานพันธุ์ไม้แก่ผู้แทนราษฎรในโครงการพัฒนาเพื่อความมั่นคง ภูซัด
ภูเมียง ภูสอยดาว

โครงการพัฒนาเพื่อความมั่นคงภูซัด ภูเมียง ภูสอยดาว

โครงการพัฒนาเพื่อความมั่นคงพื้นที่ภูซัด ภูเมียง ภูสอยดาว อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตำบลบ่อภาค อำเภอชาติตระการ จังหวัดพิษณุโลก อยู่ในพื้นที่ซึ่งเป็นรอยต่อ ๓ จังหวัด คือ พิษณุโลก อุตรดิตถ์ และจังหวัดเลย สภาพภูมิประเทศเป็นภูเขา มีป่าไม้อุดมสมบูรณ์ เป็นป่าสงวนแห่งชาติ และเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า ตลอดจนแหล่งต้นน้ำลำธารหลายสาย

นอกจากนี้ยังเป็นพื้นที่ยุทธศาสตร์ที่สำคัญมีอาณาเขตติดต่อกับประเทศลาว ราษฎรส่วนใหญ่เป็นชาวไทยภูเขาเผ่าม้ง ซึ่งได้เข้ามาอาสาสมัคร ร่วมพัฒนาชาติไทย อาชีพของราษฎรในพื้นที่ส่วนใหญ่ได้แก่ การทำไร่ แต่เนื่องจากพื้นที่เป็นที่ลาดชัน อีกทั้งมีการบุกรุกแผ้วถางป่าอยู่เนืองๆ จนพื้นที่เสื่อมสภาพลง ทำให้ราษฎรประสบปัญหา มีผลผลิตไม่เพียงพอต่อการบริโภคในครัวเรือน

ใน พ.ศ. ๒๕๓๘ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ได้ทรงรับโครงการนี้ไว้เป็นโครงการ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ กองทัพอากาศที่ ๓ และส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง ดำเนินการจัดตั้งหมู่บ้าน ๑๘ หมู่บ้าน ซึ่งประกอบด้วยหมู่บ้านชุมชนดั้งเดิม หมู่บ้านราษฎรอาสาสมัครจัดตั้งใหม่ และหมู่บ้านผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย โดยให้ความรู้แก่ราษฎรในการทำการเกษตรแบบผสมผสานตามแนวพระราชดำริทฤษฎีใหม่ อนุรักษ์ดินและน้ำ ไม่ทำลายทรัพยากรป่าไม้ ส่งเสริมการปลูกไม้ผลในพื้นที่การเกษตรแบบขั้นบันได และส่งเสริมการปลูกไม้ใช้สอย สร้างระบบชลประทาน เช่น อ่างเก็บน้ำ ฝายเก็บน้ำ และปลูกป่าเสริมเพื่ออนุรักษ์ป่าไม้ที่เป็นต้นน้ำลำธาร พร้อมทั้งมีพระราชดำริ ให้จัดตั้งกลุ่มศิลปาชีพ เพื่อฝึกอบรมราษฎรที่มีความสนใจในด้านศิลปาชีพ

พ.ศ. ๒๕๔๒ สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินพร้อมด้วยสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ อัครราชกุมารี ไปยังกลุ่มศิลปาชีพ ภูซัด ภูเมี่ยง ภูสอยดาว มีพระราชดำริ ให้สวนพฤกษศาสตร์สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ จังหวัดเชียงใหม่ จัดตั้งศูนย์รวมพรรณไม้บ้านร่มเกล้า ขึ้นในพื้นที่โครงการพัฒนาเพื่อความมั่นคง พื้นที่ภูซัด ภูเมี่ยง ภูสอยดาว ซึ่งอยู่ห่างจากหมู่บ้านร่มเกล้าประมาณ ๒ กิโลเมตร มีลักษณะเป็นศูนย์รวมพรรณไม้สาขาสวนพฤกษศาสตร์สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ ที่อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่

หมู่บ้านยามชายแดนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

เมื่อ พ.ศ. ๒๕๔๒ สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้กองทัพภาคที่ ๓ จัดตั้งหมู่บ้านยามชายแดนขึ้นตามแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ที่ได้พระราชทานแนวทางการสร้างความมั่นคงพื้นที่ชายแดนในพื้นที่ฝั่งเล็ง ตั้งแต่ช่องทางก๊วยวอก จังหวัดเชียงใหม่ ไปถึงอำเภอปางมะผ้า จังหวัดแม่ฮ่องสอน เป็นหมู่บ้านจัดตั้งใหม่บนเขา ซึ่งมีความปลอดภัยพอสมควร เป็นพื้นที่ที่ทำการเกษตรได้ มีแหล่งน้ำและพื้นที่เพียงพอสำหรับราษฎร ๔๐-๕๐ ครอบครัว โดยให้ทหารช่วยเหลือในการตั้งบ้านเรือน สร้างชุมชนให้เข้มแข็ง เพื่อผนึกกำลังประชาชนต่อสู้กับปัญหาภัยคุกคามต่างๆ โดยเฉพาะ ปัญหายาเสพติด ให้ความรู้ภาษาไทยแก่ชาวไทยภูเขาจนอ่านออกเขียนได้ ปลุกจิตสำนึกความเป็นไทย และปฏิบัติตามกฎหมายไทย มุลนิธิส่งเสริมศิลปาชีพในสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ช่วยสนับสนุนด้านอาชีพเสริม

กองทัพภาคที่ ๓ ได้ดำเนินโครงการจัดตั้งหมู่บ้านยามชายแดนสนองพระราชดำริที่บ้านมะโอะโคะ จังหวัดตาก บ้านรวมไทย บ้านห้วยมะเขือส้ม บ้านนาป่าแปก บ้านดอยแสง บ้านห้วยผึ้ง บ้านปางตอง บ้านปางคอง บ้านสวยแม่อุ จังหวัดแม่ฮ่องสอน

หมู่บ้านมะโอะโคะ

ในปีเดียวกัน สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ มีพระราชดำริให้ราษฎรชาวไทยภูเขาที่สมัครใจเป็นยามชายแดนไปอยู่ที่หมู่บ้านมะโอะโคะ ตำบลแม่จัน อำเภออุ้มผาง จังหวัดตาก กองพลพัฒนาที่ ๓ ได้จัดชุดปฏิบัติการเข้าร่วมปฏิบัติงานกับราษฎรในการพัฒนาหมู่บ้าน สร้างจิตสำนึกในความเป็นไทยให้แก่ราษฎร ให้ความรู้เพื่อเป็นแหล่งข่าวแก่ทางราชการ อำนวยความสะดวกให้กรมป่าไม้ก่อสร้างฝายชะลอความชุ่มชื้นจำนวน ๒๐ แห่ง ปลูกป่า ๓ อย่างประโยชน์ ๔ อย่าง ในพื้นที่ ๕๐ ไร่ ปลูกป่าทดแทนในพื้นที่ป่าเสื่อมโทรม ๓๐๐ ไร่ ปลูกป่าแนวกันชนจำนวน ๑๐๐ ไร่ ปลูกป่าเปียกพื้นที่ ๑๐๐ ไร่ พร้อมทั้งจัดทำแนวหมู่บ้านยามชายแดนระยะทาง ๑๐ กิโลเมตร ฝึกอบรมราษฎรในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ ๑ รุ่น จำนวน ๕๐ คน กรมชลประทานได้ก่อสร้างฝายพร้อมท่อส่งน้ำบ้านมะโอะโคะ ๒ แห่ง ปัจจุบันสามารถส่งน้ำช่วยเหลือพื้นที่ทำการเกษตร และให้ราษฎรใช้อุปโภคบริโภคได้อย่างเต็มที่ เป็นการเพิ่มประสิทธิภาพในการทำการเกษตรของหมู่บ้านได้กว่าร้อยละ ๓๒ ของพื้นที่ ทำให้ปริมาณผลผลิตทางการเกษตรเพิ่มขึ้น และการก่อสร้างฝายนี้ยังช่วยชะลอการไหลของน้ำในฤดูฝนอีกด้วย

ปลูกป่า ๓ อย่าง
ประโยชน์ ๔ อย่าง

พระราชทานพันธุ์เบ็ดเตล็ด แก่ผู้นำหมู่บ้านแสนคำลือ

บ้านปางคอง

วันที่ ๒๑ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๔๕ สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถเสด็จพระราชดำเนินไปทรงเยี่ยมราษฎรหมู่บ้านยามชายแดนบ้านปางคอง หมู่ที่ ๑๒ ตำบลนาปู่ป้อม อำเภอปางมะผ้า จังหวัดแม่ฮ่องสอน ซึ่งตั้งอยู่เหนือสุดของจังหวัดแม่ฮ่องสอน ห่างจากแนวชายแดนพม่าราว ๘๐๐ เมตร มีราษฎรชาวไทยใหญ่และชาวไทยภูเขาเผ่ามูเซอเข้าร่วมโครงการ ๓๒ ครอบครัวรวม ๑๑๘ คน ดำเนินการโดยปฏิบัติตามแนวพระราชดำริแบบเศรษฐกิจพอเพียง และธนาคารอาหารชุมชน เพื่อราษฎรจะได้พึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืนต่อไปในอนาคต กองทัพอากาศที่ ๓ ได้ส่งเสริมให้ราษฎรสร้างฝาย เพื่อให้ดินมีความชุ่มชื้นและผลิตปุ๋ยชีวภาพ ส่งเสริมด้านการปลูกข้าวไร่ พืชผักสวนครัว เลี้ยงปลา และอาชีพหัตถกรรม ซึ่งจะทำให้ราษฎรมีรายได้มาเลี้ยงครอบครัวเพิ่มขึ้นอีกทางหนึ่ง ส่งเสริมให้ปลูกไม้ผลยืนต้น พืชสมุนไพร เพื่อใช้เป็นอาหารและยา ตลอดจนดำเนินการจัดทำโครงสร้างสาธารณูปโภคพื้นฐานที่จำเป็น ได้แก่ แผงไฟฟ้าพลังแสงอาทิตย์

สร้างฝายพร้อมระบบส่งน้ำ และสระเก็บน้ำประจำหมู่บ้านที่สามารถ
จัดสรรน้ำช่วยเหลือราษฎรด้านอุปโภคบริโภคและทำเกษตรกรรมได้ตลอดปี

บ้านแสนคำลือ

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้เสด็จพระราชดำเนินไปทรงเยี่ยม
บ้านแสนคำลือเมื่อ พ.ศ. ๒๕๑๓ พร้อมทั้งมีพระราชดำริให้จัดตั้งหมู่บ้าน
ตามยุทธศาสตร์การป้องกันชายแดนแบบเบ็ดเสร็จ เพื่อความมั่นคงตาม
แนวชายแดน เพราะทรงห่วงใยในความปลอดภัยของราษฎร และความ
มั่นคงปลอดภัยของประเทศเป็นอย่างมาก กองทัพภาคที่ ๓ จึงได้รวบรวม
ราษฎรชาวไทยภูเขาที่อาศัยอยู่กระจัดกระจายในแต่ละพื้นที่ให้มาอยู่รวมกัน
แล้วจัดตั้งเป็นหมู่บ้านตามแนวชายแดน และได้ดำเนินงานฝึกกำลัง
ประชาชนมาตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๒๔ จนถึง พ.ศ. ๒๕๔๔ รวม ๘ ครั้ง จากราษฎร
๒๔ หมู่บ้าน จำนวน ๑,๖๒๐ คน ระหว่างฝึกระชาชนก็ดำเนินการ
ลาดตระเวนตามแนวชายแดนไปพร้อมกัน โดยใช้ม้าทางยุทธวิธี และ
การบรรทุกต่าง ทำการลาดตระเวนไปยังช่องทางสำคัญ พักแรมในป่า
ตระเวนเฝ้าตรวจป้องกันการลักลอบตัดไม้ทำลายป่า ป้องกันและ
ปราบปรามยาเสพติด และได้ดำเนินการจัดที่ดินทำกินตลอดจนที่อยู่อาศัย
ให้แก่ราษฎร จัดระบบการพัฒนาที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ให้ราษฎรได้
ประกอบอาชีพ มีรายได้แน่นอนมั่นคง สามารถพึ่งตนเองได้

เมื่อวันที่ ๑๗ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๔๕ สมเด็จพระนางเจ้าฯ
พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินพร้อมด้วยสมเด็จพระบรม
โอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร และสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้า
จุฬาภรณวลัยลักษณ์ อัครราชกุมารี ไปทรงเยี่ยมบ้านแสนคำลือ หมู่ที่ ๒
ตำบลถ้ำลอด อำเภอปางมะผ้า จังหวัดแม่ฮ่องสอน ซึ่งจัดตั้งเป็นหมู่บ้าน
ยุทธศาสตร์ได้พระราชทานยารักษาโรค พันธุ์พืช พันธุ์สัตว์แก่ผู้นำหมู่บ้าน
และพระราชทานโคพันธุ์ที่มีผู้ถวายจำนวน ๒๕ ตัว แก่ราษฎร

บ้านเขื่อนองห้า

สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนิน พร้อมด้วยสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมารไปทอดพระเนตรสภาพพื้นที่เตรียมการจัดตั้งหมู่บ้านตามแนวชายแดน บริเวณดอยยอดห้วยน้ำลาว บ้านเขื่อนองห้า ตำบลร่มเย็น อำเภอเชียงคำ จังหวัดพะเยา เมื่อวันที่ ๒๘ มกราคม พ.ศ. ๒๕๔๕ ได้พระราชทานถุงของขวัญแก่ทหารพรานประจำกองร้อยที่ ๑ กรมทหารพราน ๓๑ เพื่อเป็นขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติหน้าที่

สภาพพื้นที่บริเวณดอยยอดห้วยน้ำลาวแห่งนี้ แต่เดิมเป็นพื้นที่อาศัยของชาวไทยภูเขาเผ่าเย้า หมู่บ้านเขื่อนองห้า ประมาณ ๒๐ ครอบครัว มีอาชีพทำการเกษตร ทำนาข้าวแบบขั้นบันได และปลูกไม้ผลเมืองหนาวได้ดี เนื่องจากมีน้ำใช้เพาะปลูกตลอดทั้งปี มีความสูงจากระดับน้ำทะเล ๑,๓๐๐ เมตร สภาพป่าเป็นป่าดิบเขา มีไม้เนื้อแข็ง เช่น ไม้ก่อ ไม้เหมือด แต่เนื่องจากเส้นทางคมนาคมติดต่อกับภายนอกยากลำบาก จึงทำให้มีการย้ายถิ่นฐานแห่งใหม่ไปที่บริเวณบ้านต้นผึ้ง ห่างจากพื้นที่เดิมประมาณ ๗ กิโลเมตร ทำให้พื้นที่เดิมรกร้างว่างเปล่าไม่มีผู้อยู่อาศัย จึงสามารถจัด

บริเวณที่ทำการเกษตรบ้านเขื่อนองห้า

เตรียมพื้นที่จัดตั้งหมู่บ้านตามโครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่ตามพระราชดำริของสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถได้ เพื่อฟื้นฟูสภาพป่าและอนุรักษ์ต้นน้ำลำธาร ใน พ.ศ. ๒๕๔๕ ได้ดำเนินการจัดตั้งเป็นหมู่บ้านตามแนวชายแดน มีชาวไทยภูเขา ๔ เผ่า จำนวน ๓๐ ครอบครัว ได้แก่ เข่า กะเหรี่ยง มูเซอ และอาข่า ในพื้นที่ประมาณ ๑๐๐ ไร่ ซึ่งอยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ ป่าน้ำเปื่อย-ป่าน้ำหยวน และป่าน้ำลาว ราษฎรที่เข้าร่วมโครงการ จะได้รับการอบรมให้มีความเข้าใจการเกษตรแบบผสมผสานตามแนวพระราชดำริเรื่องเศรษฐกิจพอเพียง และให้ราษฎรดำรงชีวิตอยู่กับป่าได้อย่างกลมกลืน ในลักษณะพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้มูลนิธิส่งเสริมศิลปาชีพฯ เข้ามาส่งเสริมและอบรมราษฎรให้มีอาชีพเสริม เพื่อให้มีรายได้เพิ่มจากอาชีพหลักอีกทางหนึ่ง

บ้านนามน

ต้น พ.ศ. ๒๕๔๕ สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถได้เสด็จพระราชดำเนินไปทอดพระเนตรสภาพพื้นที่เตรียมจัดตั้งหมู่บ้านตามแนวชายแดนบริเวณดอยดำ บ้านนามน ตำบลเมืองแหง อำเภอเวียงแหง จังหวัดเชียงใหม่ พระราชทานถุงของขวัญแก่ทหารประจำฐานปฏิบัติการดอยดำ หมวดทหารม้าที่ ๑ กองร้อยทหารม้าที่ ๑ กองพันทหารม้าที่ ๑๒๗ ที่ปฏิบัติหน้าที่รักษาความมั่นคงตามแนวชายแดน และสกัดกั้นการลำเลียงยาเสพติดเข้าสู่ประเทศ

พื้นที่บริเวณดอยดำในเขตอุทยานแห่งชาติห้วยน้ำดัง ตั้งอยู่สันแนวชายแดนระหว่างประเทศไทยกับประเทศพม่า ซึ่งมีสภาพพื้นที่เป็นภูเขาสลับซับซ้อน พื้นที่ป่าเป็นป่าดิบเขา ป่าเต็งรังและป่าสนเขา และในพื้นที่ยังคงมีการเคลื่อนไหวในการลักลอบลำเลียงยาเสพติดเข้าสู่ประเทศไทย การจัดตั้งหมู่บ้านตามแนวชายแดนนี้ จัดตั้งตามลักษณะบ้านเล็กในป่าใหญ่ เพื่อให้คนอาศัยอยู่กับป่าได้โดยพึ่งพาอาศัยกันและกัน จัดสรรที่ทำกินให้แก่ราษฎรชาวไทยภูเขาที่ยากจนและสนใจเข้าร่วมโครงการ

ในลักษณะเศรษฐกิจพอเพียง และช่วยกันฟื้นฟู อนุรักษ์สภาพป่า ตลอดจน
จนสอดส่องดูแลเพื่อรักษาผลประโยชน์ของประเทศตามพระราชดำริของ
สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ และเป็นการป้องกันการลำเลียง
ยาเสพติดตามพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวด้วย

บ้านห้วยปลู้ง

สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ได้เสด็จพระราชดำเนิน
ไปทรงเยี่ยมราษฎรบ้านห้วยปลู้ง หมู่ที่ ๑ ตำบลห้วยปลู้ง อำเภอเมือง
แม่ฮ่องสอน จังหวัดแม่ฮ่องสอน เมื่อวันที่ ๒๐ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๔๕
บ้านห้วยปลู้งนี้เป็นหมู่บ้านในโครงการพัฒนาเพื่อความมั่นคงตามแนว
ชายแดน ฝึกรให้ราษฎรชาวไทยภูเขาเรารู้จักรักษาธรรมชาติ หวงแหนแผ่นดิน
และต่อต้านยาเสพติด

ส่วนการฝึกกำลังประชาชน ประจำปี ๒๕๔๕ กองทัพบก
โดยกองทัพภาคที่ ๓ กรมทหารราบที่ ๒๑ รักษาพระองค์ และส่วน
ราชการที่เกี่ยวข้อง ได้ร่วมกันสนองพระราชดำริจัดทำแผนยุทธศาสตร์
แบบเบ็ดเสร็จ เพื่อให้เกิดความมั่นคงแบบยั่งยืน โดยฝึกกำลังประชาชน
จำนวน ๒๓๗ คน จาก ๑๑ หมู่บ้านในตำบลห้วยปลู้ง แบ่งเป็นการลาด
ตระเวนพื้นที่ และการฝึกทบทวนกำลังประชาชน เพื่อให้สามารถนำความรู้
กลับไปใช้ให้เกิดประโยชน์ ตลอดจนเป็นกำลังช่วยเหลือปฏิบัติการทหาร
รวมทั้งร่วมกันดูแลรักษาทรัพยากรป่าไม้ และป้องกันปราบปรามยาเสพติด
ภายหลังจากการฝึกแล้วจะมีการจัดตั้งกำลังประชาชนเป็นกลุ่มหมู่บ้าน
ตามพื้นที่แนวชายแดน

สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถมีพระราชดำริชื่นชม
พระราชทานกำลังใจแก่ประชาชน และขอให้ทุกฝ่ายร่วมกันป้องกันภัยจาก
ยาเสพติด จากนั้นได้พระราชทานเครื่องผลิตไฟฟ้าแบบประจุแบตเตอรี่และ
เครื่องสูบน้ำพลังแสงอาทิตย์แก่ผู้นำหมู่บ้าน สำหรับนำไปใช้ช่วยเหลือ
ราษฎรที่ขาดแคลนไฟฟ้าและน้ำในการอุปโภคบริโภค รวมทั้งนำไปใช้ใน
การเกษตรช่วงฤดูแล้ง

โครงการสถานีพัฒนาการเกษตรที่สูงตามพระราชดำริ

นับแต่ พ.ศ. ๒๕๔๖ เป็นต้นมา สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ได้มีพระราชดำริให้จัดตั้งโครงการสถานีพัฒนาการเกษตรที่สูงขึ้นในหลายท้องที่ตามแนวเขตชายแดนภาคเหนือ โดยมีหลักการว่า

“ฟื้นฟูสภาพป่าที่ถูกแผ้วถาง สกัดเส้นทางที่ขนยาเสพติด
อยู่ใกล้เขตแนวชายแดน สนับสนุนแผนป้องกันประเทศ
ช่วยรักษาเขตต้นน้ำลำธาร ช่วยสร้างงานให้ราษฎร
ช่วยเหลือประชากรชาวเขา และช่วยคนไทยเราได้มีแหล่งผลิตอาหาร”

ทรงให้ราษฎรที่เข้าร่วมโครงการทำหน้าที่ยามชายแดนไปพร้อมกับการฟื้นฟูสภาพป่า มีการฝึกอบรมด้านการเกษตร ให้รู้จักทำการเกษตรบนพื้นที่น้อยแต่ได้ผลผลิตมาก มีการวางแผนการตลาดในรูปของสหกรณ์ ให้ทำการเกษตรโดยปลอดสารเคมีและยาฆ่าแมลง กำหนดชนิดและเวลาให้ปลูกพืชเพื่อไม่ให้ผลผลิตล้นตลาด มีการปลูกพืชและผักเมืองหนาว ส่งเสริมให้เลี้ยงปลาที่อยู่ในสภาพอากาศหนาวเย็นรวมทั้งส่งเสริมให้เลี้ยงกบ เพื่อให้อาหารโปรตีนรับประทาน

โครงการสถานีพัฒนาการเกษตรที่สูงตามพระราชดำริภูพยัคฆ์

วันที่ ๑๒ มกราคม พ.ศ. ๒๕๔๖ สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินไปทอดพระเนตรสภาพพื้นที่ภูพยัคฆ์ ตำบลขุนน่าน อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดน่าน ซึ่งตั้งอยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติป่าดอยภูคาและป่าผาแดง มีพระราชดำริให้จัดตั้งสถานีทดลองการเกษตรที่สูงขึ้น โดยการนำพื้นที่ที่ถูกแผ้วถางแล้วมาฟื้นฟูใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด รับเกษตรกรเข้าร่วมโครงการเพื่อฟื้นฟูสภาพป่าเสื่อมโทรมให้กลับสู่สภาพที่สมบูรณ์อีกครั้ง เป็นการจัดระเบียบพื้นที่ชายแดนให้มีชุมชนที่เข้มแข็ง อันเป็นการช่วยสกัดกั้นการแพร่กระจายของยาเสพติดจากนอกประเทศ

ทรงรับฟังรายงานสรุปสภาพภูมิประเทศบริเวณเทือกเขาภูพยัคฆ์ที่ถูกบุกรุก

การดำเนินงานของสถานีพัฒนาการเกษตรที่สูงฯ ภูพยัคฆ์ ได้แก่ การอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ มีการปลูกป่าในพื้นที่ป่าเสื่อมโทรม ปรับปรุงระบบนิเวศต้นน้ำด้วยการสร้างฝายต้นน้ำตามพระราชดำริ เพื่อสร้างความชุ่มชื้นให้แก่ป่าต้นน้ำลำธาร มีการสำรวจสภาพที่ดินและวางแผนการใช้ดิน จัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำด้วยการทำคันคูริมน้ำ ขอบเขา ปลูกหญ้าแฝกเพื่อลดปัญหาการชะล้างพังทลายของหน้าดิน จัดทำแปลงทดสอบการปลูกไม้ผลเมืองหนาว แปลงทดสอบพันธุ์ข้าวไร่ และ ทำแปลงปลูกผัก เพื่อเป็นแบบอย่างแก่ราษฎรให้นำความรู้ไปใช้กับพื้นที่ของตนเองได้

โครงการสถานีพัฒนาการเกษตรที่สูงบ้านห้วยหยวกป่าโซ อำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย

สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินไปทอดพระเนตรพื้นที่เตรียมการจัดตั้งหมู่บ้านตามแนวชายแดน บริเวณบ้านห้วยหยวกป่าโซ ตำบลแม่สลองใน อำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย เมื่อวันที่ ๑๔ มกราคม พ.ศ. ๒๕๔๖ มีพระราชดำริให้จัดตั้งสถานีเกษตรที่

สูงขึ้นโดยมิให้รบกวณและเคลื่อนย้ายอพยพราษฎรออกจากพื้นที่ แต่ให้ราษฎรได้เข้ามามีส่วนร่วมในโครงการด้วย ได้มีการอบรมราษฎรอาสาสมัครป้องกันตนเอง ส่งเสริมการปลูกไม้เพื่อใช้ในงานศิลปาชีพ พื้นฟูสภาพดินที่เสื่อมโทรม โดยการปลูกป่า สร้างฝายต้นน้ำลำธาร ทำคันคูรับน้ำ จัดทำแปลงขั้นบันไดสำหรับปลูกพืชผักและไม้ดอกกระหว่างแนวคูรับน้ำ ขอบเขา ปลูกไม้ผลเมืองหนาว ไม้ดง พืชผัก และไม้ดอก ชา กาแฟ ทำปุ๋ยคอก และสารกันแมลงสกัดจากธรรมชาติ

โครงการสถานีพัฒนาการเกษตรที่สูงบ้านธารทอง อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย

วันที่ ๑๖ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๔๖ สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินไปทอดพระเนตรการเตรียมสภาพพื้นที่สำหรับจัดตั้งหมู่บ้านตามแนวชายแดนบริเวณบ้านธารทอง ตำบลแม่เงิน อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย มีพระราชดำริให้จัดตั้งสถานีเกษตรที่สูงขึ้น โดยนำพื้นที่ที่ถูกแผ้วถางแล้วมาใช้ประโยชน์เป็นตัวอย่างแก่ราษฎรเพื่อฟื้นฟูสภาพป่าที่ถูกทำลายให้กลับสู่สภาพสมบูรณ์ มีการปลูกป่า จัดสร้างฝายต้นน้ำแบบผสมผสาน สร้างโรงเรือนเพาะชำไม้ดอก ปลูกไม้ดอก และพืชผักเมืองหนาวแบบขั้นบันได เช่น ข้าว บัวย ศุภโชค เกาลัด แอปเปิ้ล เป็นต้น ทั้งนี้ เพื่อช่วยให้ราษฎรมีคุณภาพชีวิตที่ดียิ่งขึ้น ลดปัญหายาเสพติด และการทำลายทรัพยากรธรรมชาติ

สถานีพัฒนาการเกษตรที่สูงม่อนล้าน อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่ แต่เดิมเป็นพื้นที่ที่อยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติศรีลานนา และเป็นต้นกำเนิดของลำห้วยสาขาของลำน้ำแม่สะลมม ลำน้ำแม่โกน ซึ่งไหลลงลำน้ำแม่จืด สภาพพื้นที่โดยทั่วไปถูกทำลายเพื่อเป็นพื้นที่ไร่เลื่อนลอยถึง ๙,๓๗๕ ไร่ และมีแนวโน้มที่จะเพิ่มขึ้นต่อเนื่องขึ้นทุกปี เมื่อวันที่ ๒๘ มกราคม ๒๕๔๗ สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถจึงพระราชทานพระราชดำริให้ตั้งสถานีพัฒนาการเกษตรที่สูงขึ้น โดยให้นำราษฎรชาวไทยภูเขาเผ่าอาข่า ๓ หมู่บ้าน จำนวน ๘๘ ครอบครัว เข้ามาเรียนรู้วิธีการด้าน

การเกษตรที่ถูกต้องตามหลักวิชาการ และให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในพื้นที่ของตนเองได้ พร้อมทั้งให้มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และฟื้นฟูสภาพป่า ซึ่งจะมีผลในการช่วยลดการบุกรุกทำลายป่าได้ในอนาคต

สถานีพัฒนาการเกษตรที่สูงห้วยเมืองงาม อำเภอแม่เมาะ จังหวัดเชียงใหม่ มีสภาพภูมิประเทศเป็นภูเขาสลับลำห้วย ความสูงอยู่ระหว่าง ๗๐๐-๑,๕๒๒ เมตร จากระดับน้ำทะเลปานกลาง ห่างจากชายแดนไทย-พม่า ประมาณ ๕ กิโลเมตร ปัจจุบันได้มีราษฎรเข้ามาแผ้วถางบุกรุกพื้นที่ป่าเพื่อทำไร่หมุนเวียน ปลูกข้าวไร่ และปลูกไม้ผล หากพื้นที่ดังกล่าวยังไม่ได้รับการแก้ไขปัญหาก็จะปล่อยให้มีการทำลายป่าเพิ่มขึ้นต่อไป จะมีผลกระทบต่อพื้นที่ป่าซึ่งเป็นพื้นที่ต้นน้ำลำธารได้ และเมื่อวันที่ ๑๒ มกราคม ๒๕๔๗ สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ได้มีพระราชดำริให้จัดตั้งสถานีพัฒนาการเกษตรที่สูงขึ้น โดยให้ราษฎรในพื้นที่ใกล้เคียงเข้ามามีส่วนร่วมดำเนินการในโครงการ และให้มีการพัฒนาแหล่งน้ำในพื้นที่ เพื่อกักเก็บน้ำสำหรับนำมาใช้ในพื้นที่โครงการ พร้อมทั้งทำการอนุรักษ์สภาพป่าบริเวณเทือกเขาตอยสามเสาใหญ่เหนือลำห้วยเมืองงามที่มีความลาดชันสูงให้กลับคืนสภาพป่าที่สมบูรณ์ดังเดิม ทั้งนี้

เพื่อเป็นการสร้างงานให้กับราษฎร จัดระเบียบชุมชนพื้นที่ชายแดน และ สกัดกั้นการแพร่ระบาดของยาเสพติดจากนอกประเทศอีกด้วย

สถานีพัฒนาการเกษตรที่สูงดอยบ่อ อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ อยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติดอยบ่อ ซึ่งมีฝนตกชุก มี ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย ๑,๖๖๙ มิลลิเมตรต่อปี ทำให้มีลำน้ำขนาดใหญ่ที่มี ต้นน้ำจากเทือกเขาดอยบ่อถึง ๕ สาย ได้แก่ ลำน้ำห้วยแม่สักทอง ลำน้ำ ห้วยโปงผา ลำน้ำห้วย ต้นเมียง ลำน้ำห้วย แม่ซ้าย และลำน้ำห้วย ยาว มีประชากรอาศัย อยู่ในพื้นที่ ๕ กลุ่มน้ำ จำนวน ๔๐ หมู่บ้าน ๒,๘๑๑ ครัวเรือน ต่อมา สภาพป่าในพื้นที่ ๕ กลุ่มน้ำ เริ่มมีการบุกรุก

ทำลายเพื่อการปลูกฝิ่น ปลูกข้าว ปลูกข้าวโพด และชิง โดยมีพื้นที่ที่ถูก บุกรุกทำลายมากที่สุดคือ บริเวณกลุ่มน้ำห้วยแม่สักทอง และเมื่อวันที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๔๗ สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ได้พระราชทาน พระราชดำริให้จัดตั้งสถานีพัฒนาการเกษตรที่สูงขึ้น เพื่อแก้ปัญหาในพื้นที่ โดยใช้บริเวณพื้นที่ลำน้ำห้วยแม่สักทองเป็นที่ตั้งของสถานี และให้นำ ราษฎรชาวไทยภูเขาเผ่ามูเซอ จำนวน ๔ หมู่บ้าน ๑๓๗ ครัวเรือนเข้ามา เรียนรู้การทำเกษตรที่ถูกต้องตามหลักวิชาการ ซึ่งจะช่วยลดปัญหาการ ใช้พื้นที่ไม่ถูกวิธี พร้อมกับให้ราษฎรได้มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากร ป่าไม้เพื่อประโยชน์ในการพึ่งพาอาศัยระหว่างคนกับป่าให้มีความยั่งยืนต่อไป

สถานีพัฒนาการเกษตรที่สูงบ้านสบซุ่น อำเภอท่าวังผา จังหวัด น่าน พื้นที่บ้านสบซุ่นตั้งอยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติป่าน้ำยาว-น้ำสวด เป็น พื้นที่ต้นน้ำน้ำค้างซึ่งเป็นกลุ่มน้ำย่อยของแม่น้ำยม มีพื้นที่ประมาณ ๑๒,๕๐๐ ไร่ซึ่งถูกแผ้วถางทำลายเพื่อการทำไร่เลื่อนลอยของราษฎรบ้านสบซุ่นจำนวน

๒๔๔ หลังคาเรือน ๘๗๐ คน และราษฎรบ้านดอยติ้ว จำนวน ๑๕๖ หลังคาเรือน ๖๕๗ คน โดยราษฎรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทำไร่ข้าว ข้าวโพด และปลูกลิ้นจี่ จากการบุกรุกทำลายป่าทำให้ราษฎรทั้ง ๒ หมู่บ้าน เริ่มตระหนักถึงปัญหาที่จะเกิดขึ้นในอนาคตจึงได้ขอพระราชทานความช่วยเหลือ

สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถจึงได้มีพระราชดำริให้จัดตั้งสถานีพัฒนาการเกษตรที่สูงขึ้น โดยให้ขอใช้พื้นที่ป่าที่ถูกแผ้วถางและบริเวณลำน้ำน้ำคางเนื้อที่ประมาณ ๕๐๐ ไร่ มาจัดตั้งสถานีฯ โดยให้ราษฎรบ้านสบขุ่นและบ้านดอยติ้วเข้าร่วมดำเนินการและนำความรู้ด้านการเกษตรกลับไปพัฒนาพื้นที่ของตนเอง ทำให้ไม่ต้องโยกย้ายถิ่นฐานเพื่อหาพื้นที่ทำกิน ลดปัญหาการบุกรุกทำลายป่า นอกจากนี้ยังสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ป่าแหล่งต้นน้ำลำธารและให้คนกับป่าได้พึ่งพาอาศัยอย่างยั่งยืนอีกด้วย

